

Kirjoja, kirjoja!

Löntystelemme Quebecin osavaltion suuren kaupungin kadulla. Virkistävä sadekuuro on hetki sitten ryöpsähtänyt. Aurinko paistaa taas, ja märät kadut höyryävät. Ilma tuntuu puuduttavan hiostavalta.

Kadunkulmassa melkein törmään iäkkääseen mutta ketterään mieheen, jolla on rento T-paita yllään. Paidan rinnuksessa lukee Erä- ja luontokeskus Outokumpu. Koska emme ole nähneet aikoihin vilaustakaan suomalaisista, huudahdan vaistomaisesti: ”Päivää, nyt taitaa olla suomalaisia!”

Mies pysähtyy ja katsoo minua tarkasti. Emme tunne toisiamme. Puhelemme ja ihmettelemme maailman pienuutta. Sitten vasta huomaan taustalla tyylikkään rouvashenkilön. Mies esittelee hänet vaimonaan.

Mies on työskennellyt aikanaan Kanadassa muutamia vuosia ja tavannut siellä nykyisen vaimonsa. Eläkkeelle jäätyään hän päätti muuttaa Kanadaan, koska vaimolla oli siellä hyvä työpaikka. He ostivat asunnon kaupungin keskustasta.

Aikamme juteltuamme sekaisin eri kielillä mies ehdottaa, että lähtekääpäs meille kahville. Asumme tässä puolentoista korttelin päässä. Olemme vain päiväkävelyllä ja kirjettä postittamassa. Tuntuu vähän nololta, mutta pakkohan kutsu on hyväksyä semminkin, kun vaimo vielä kannustaa.

Porttikongissa on vain lista asukkaiden nimistä ja perässä numero, jonka voi näppäillä soittaakseen asuntoon. Oma väki menee sisään avaimilla ja koodeilla monen varmistuksen kautta. Hissillä ylös. Ovissa ei ole nimiä. Tänne on varmaan vaikea murtautua.

Jo asunnon eteinen on hulppea. Heitämme kengät pois. Olohuone, iso keittiöhuone, pari pienempää ja sitten, valtava noin puolentoista huoneen kirjasto. Hyllyt ulottuvat lattiasta korkeaan kattoon. Hyllyyn nojaa liikuteltavat tikapuut. Kirjoja on yli 2000. Katto ja yläseinät ovat harmaata betonia, kuulemma arkkitehdin idea.

Mies, Mats (nimi muutettu) on alun perin suomenruotsalainen, mutta puhuu hyvin suomea. Näkö on silmäsairauden takia huonontunut niin, että on vaikea lukea suoraan kirjasta, mutta onneksi löytyy hyviä apuvälineitä. Puolalaissyntyinen rouva Regina (nimi muutettu) ei osaa suomea.

Kirjasto on valtava. Kirjojen päällykseksi on laitettu erikoiskalvo, joka ei liimaudu. Kirjat ovat kuulemma nyt hyvässä ja johdonmukaisessa järjestyksessä. On helppo löytää. Pöydällä on keskeneräinen shakkipeli. Mats pelaa tuttavansa kanssa netin välityksellä siirron päivässä. Regina hyysää keittiössä ja tuo pian tuoksuvaa kahvia ja teetä.

Kysyn mielikirjailijoista. Ei oikeastaan mielikirjailijaa, mutta kaikenlainen rikoskirjallisuus, erityisesti brittiläinen on tapetilla. Hän esittelee muutamia. Kirjat ovat valtaosaltaan ensipainoksia ja kirjailijoiden itse allekirjoittamia. Ensipainosta julkaistaan tavallisesti sadasta kahteen sataan kappaletta.

Erehdyn mainitsemaan oman lempikirjailijani, joka on edesmennyt Graham Greene. Minulla on hänen romaaninsa yhtä lukuun ottamatta. Sitä yhtä ei saa mistään. Mats miettii ja ponnahtaa ylös. ”Minulla saattaa olla pari Greeneä, joita sinulla ei ole.”

Ensin kelataan paikkaa hyllyssä, sitten kiivetään, ja sieltä ne löytyvät. Toinen on Greenen kirjoittama kummallinen lastenkirja ja toinen ystävän kanssa yhteistyössä tehty laaja katsaus brittiläisestä rikoskirjallisuudesta. Sain pidellä kirjoja käsissäni ja selaillakin. Mats kyllä seurasi koko ajan tarkkaan.

Mats on hyvin perillä Suomen tapahtumista. Oli lukenut mm. Sofi Oksasen sekä suomeksi että ruotsiksi. Hän piti Puhdistuksen Janina Orlovin ruotsinnosta erinomaisena, vaikkei ole yleensä kiinnostunut käännöksistä.

Kaikki loppuu aikanaan. Kahvi maistui erinomaiselta. Sain vinkin, mistä kannattaa kysellä puuttuvaa Greeneäni. Mats lähti saattamaan meitä ulko-ovelle, koska emme yksinämme pääsisi ulos. Kadulla jatkui hikinen kuuma keli. Tunsin itseni rentoutuneeksi ja selvästi sivistyneemmäksi.

pajen